

ESTONIAN WORLD REVIEW

See artikkel on trükitud:

<http://www.eesti.ca/toomas-kuter-8211-eesti-multitalent-vallutab-maailma/article14428>

Toomas Kuter – Eesti multitalent vallutab maailma

20 Oct 2006 Aino Siebert

Tutvusin Toomasega juhuslikult mõni aasta tagasi. Ta on inimene, kes jääb kohe oma avatuse ja soojust õhkuva auraga meelde. Hiljem lugesin tema raamatuid ja artikleid. Küllastades Pärnut märkasin, et kodulinnas tunneb seda kirjanikku, literaati ja lauljat igaüks. Toomas Kuter filosoferib elu ja inimeste üle ja teeb oma kunstiga teisi õnnelikuks. 21. oktoobril esineb ta New Yorgi Eesti Majas kontserdiga.

Literaati Toomas Kuter on mitmete kirjanduskonkursside võitja ja laureaat. Põhiliselt kuuluvad tema loomingulisse amplituaasse muinasjutud, novellid ja lüürika.

Seni on tema sulest eraldi raamatutena ilmunud muinasjutukogu „Poiss ja unenägu“ (1994), muinasjutt „Jaheda hinguse lugu“ (1995), muinasjutt „Täiskuutüdruk“ (1996), „Pärnu kirjarahva antoloogia“ (üks koostajatest, 1998), lüürika kogumik „Armastusse minek“ (2002), „Stihi i skazki“ („Värsid ja muinasjutud“, vene keeles, Sankt-Peterburg, 2003), muinasjutukogu „Südame latern“ (2004).

Koostöös helilooja Andranik Kecekiga on valminud muusikaline muinasjutt „Ununenud muinaslugu“ (2002), koostöös helilooja Jüri Dmitrieviga vokaalsükkel „Armastusse minek“ (2004).

Toomas Kuter. Foto: Aino Siebert

Ta kirjutab ka kontserdiarvustusi, raamatututvustusi ja artikleid mitmetele väljaannetele.

Sa oled mitmekülgne mees – kirjutad, laulad ja organiseerid. Kust tuleb see energia?

Elu on mind tõesti pannud mitme erineva muusa teenistusse. Mis puutub kirjutamisse ja musitseerimisse, siis ega see tegevus iseenesest just väga palju energiat ei võta, pigem annab. Loomingu paradoksaalsus peitubki andmise-võtmise vahetuse saladuslikus kooskõlas ning ilmselt on just see üks oluline faktor, mille läbi loomeinimesed ja nende kuulajad-vaatajad vastastikust rõõmu tunnetavad.

Kõige rohkem närvikulu ja aega võtab organiseerimine ning töö iseendaga, mis on aga äärmiselt oluline, kuna läbi selle on võimalik iseend vormis hoida. Ja sugugi mitte ainult vokaalses mõttes.

Mulle meeldivad siiras ja naeratavad inimesed, need, kes julgevad silma vaadata ja kes vesteldes pilku kõrvale ei pööra. Siiras, otsekohene ja aus pilk on indikaator, mille läbi tunned ära ja saad aru, kellega tegu. Üldiselt olen sensitiivne natuur ja taban inimese olemuse ruttu ära.

Seega jõudu saan toredatest inimestest, kellega on õdus koos olla, keda võib vahel õelikult-vennalikult kallistada ning kellega on mõnus istuda ning aeg-ajalt elu suurte saladuste üle polemiseerides punast veini nautida.

Põlise pärnakana oled südamega igal teisel aastal seotud Klaudia Taevi nimelise noorte operilauljate konkursiga. Miks just Klaudia Taevi nimeline? Millist rolli mängis see daam Sinu elus?

Klaudia Taev oli minu esimene lauluõpetaja, kelle juures 15-aastasena alustasin. Tema tööd iseloomustas kvantiteedi ja kvaliteedi orgaaniline suhe. Taev tähendas Pärnu muusikaelust ja Eesti muusikakultuuris täiesti omaette ajajärku. Tema õpilaste loetelu läheks pikaks, kuid temalt võtsid tunde Urve Tauts, Viktor Gurjev, Silvia Vestmann, isegi legendaarne Georg Ots. Klaudia Taevi kodu oli tollases Pärnus omaette muusikaline oas, kus käisid koos paljud kultuuriinimesed.

Mina alustasin 1981 ja olin üks Klaudia Taevi viimaseid õpilasi. Hiljem jätkasin Tallinnas, Estonia teatri omaaegse solisti ning hiljem tippkontsertmeistri Therese Raide juures.

Klaudia Taev oli soe ja emalik inimene. Samas otsekohene ja aus. Nooruses kaotas ta hääle, mistõttu asuski pedagoogiametit pidama.

Konkursile sai alus pandud 1996, mil Klaudia Taevi meie hulgas enam ei olnud. Ning tõepoolest mõtlesime seda üritust ellu kutsudes teha kummarduse õpetajale. Täna on elu näidanud, et idee õigustas end. 2001. aasta konkursi patrooniks oli kuulsu Miliza Korjuse tütar, tollane Ameerika Ühendriikide suursaadik Eestis Tema Ekstsellents Melissa Wells.

Ent konkursi kohta saab rohkem infot meie koduleheküljelt: <http://www.xxiso.ee/competitio...>

Kuid ka Kuressaare ooperipäevade organiseerimisel oli Sinu sõrm mängus...

Päris nõnda öelda ei saa. Olen Kuressaare ooperipäevadel publikupoole peal olnud nende algusaegadest. Sel aastal juhtisin seal aga kahte ooperigalat. Veel juhtisin möödunud suvel Pärnu David Oistrahhi festivali ooperigalat „Venemaa kuldsed hääled” mida dirigeerisid Neeme Järvi suveakadeemia dirigendid ja ka Neeme Järvi ise. Need olid meeoleolukad kontserdid.

Sa kirjutad ka raamatuid. Tänapäev on eesti keeles ilmunud kuus erinevat teost. Sinu raamat „Poiss ja unenägu” ilmub peatselt ka soome ja prantsuse keeles. Millest Sulle meeldib kirjutada, millist sõnumit soovid maailmale saata?

Olen kirjutanud põhiliselt muinasjutte ja luuletusi ning tegelikult peangi end ja ka mind peetakse muinasjutuvestjaks. Ja nagu muinasjuttudes ikka, on tegu vaekausi vaagimisega valge ja musta, hea ja kurja, ilusa ja inetu vahel, kuid mitte ainult.

Minu muinasjutud on mõeldud täiskasvanutele, sest nemad vajavad muinasjutte ja romantikat ning ma loen oma missiooni täidetuks, kui mõni minu muinasjutt aitab mõnel täiskasvanud inimesel iseene tegeliku mina taas üles leida. *Carpe diem!* Ela igale imelisele päevale selles imelises ning muinasjutulises eksistentsis.

Minu looming on kiidulaul armastusele, romantikale, iseolemisejulgusele ja aadellikele aadetele. Kuigi hingelt demokraat, olen loomult monarhismi pooldaja. Globaalses tegelikkuses ei välista üks teist.

Vahel vajan ka ise muinasjutte, siis loen kas Saint-Exupery „Väikest printsit” või Hesse või Oscar Wilde'i või... Hesse on geniaalne – kui palju sügavust, milline mõtete kaskaad ning millised allhoovused! Ja loomulikult Tove Janssoni „Muumitrollid”. See raamat on palju targem kui keeruline filosoofia ja psühholoogiaõpikud. Ainult seda peab oskama tunda ning seda peab aduma. Nii nagu Rebane Väikesele Printsile ütles, et kõige tähtsam on silmale nähtamatu.

Samuti leian ning jäädvustan seda ka oma loomingusse, et kõigil inimestel siin, selle maailma päikese all on õigus oma isikupärale ning mitte kellelgi, mitte ühelgi jõul pole õigust seda isikupära muuta, halvustada, ümber teha või õõnestada. Ühel hetkel pöördub taoline tegu teo sooritaja enese vastu. Jumal on nõnda tahtnud ja nii see toimibki!

Oma kirjutistes pöörad Sa palju tähelepanu sõprusele. Tihti on räägitud, et Eesti sotsiaalne kliima on külmenemas. Seega, kas Eestis väärtustatakse üldse enam sõprust selle sõna klassikalises tähenduses või on sõprusest saanud ainult ärakasutamise sümbol ametiredelil üleskiibitsemiseks?

Mina usun inimesse ja olen seda meelt, et inimesed on tegelikult paremad, kui me arvame. Üleüldse olen loomuselt positivist ning adun meelsamini elu päikeselisemat poolt. Minule on inimeste ärakasutamine vastik. Leian, et mees peab ikka ise mees olema. Aga ega minu arvamus pea maailmas tähtsaim olema. Nii palju kui on erinevaid inimesi, on ka erinevaid arvamusi, kusjuures kõigil neil on tegelikult õigus.

Tean, et Sa esined varsti New Yorgis. Millal täpselt? Sa ei ole USA metropolis sugugi esimest korda. Milliste muljetega tulid tagasi 2006. aasta aprillis?

Ma armusin New Yorki ja arvan, et see on minu linn. Sõnadesse on seda tunnet raske panna, kuid New Yorgis ja Ameerikas võib inimene vabalt hingata. See on mingi eriline psüühiline seisund, mis seal tekib ja ma naudin seda. Mulle meeldib Ameerika ja ka kultuuri on seal piisavalt palju, kuigi mõned püüavad vastupidist väita.

See on eriline linn, kus keeb ja pulbitseb igas mõttes täisväärtuslik elu. Kuigi suurlinn võib vahel väsitav olla ning siis igatsed südames koduse ning mõnusa Pärnu järele. Samas Pärnus olles ei jäta Manhattan sind maha. Osa minu südamest on alatiseks New Yorgis.

21.oktoobril annan New Yorgi Eesti Majas soolokontserdi. Klaveril saadab mind Katrin Peitre, kes on õla alla pannud ka Taevi konkursside korraldamisel. Programmis kõlavad Eesti heliloojate kammerlaulud, saksa liedi'd, romantikute looming, aga ka Ameerika heliloojate soolopalad. Loodan muidugi soojale vastuvõtule, seda vajab iga artist. Kontserdi korraldab Eesti Helikunsti Keskus USA-s ja proua Juta Kurman, kes on ise eriline ja erilise saatusega karismaatiline persoon. Sellised inimesed on maa soolaks!

Märkmed:

